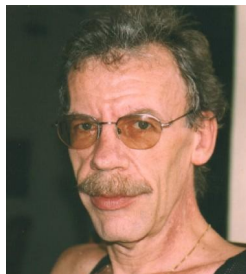

Kibrahacha

De bijlbreker

Nagedachtenis aan Hugo – onze lieve broer

Haarlem, 21 – II - 2008

Door: Maarten Th. K. de Vries

KIBRAHACHA

De bijlbreker

Kibrahacha is niet meer. De messen die redding moesten brengen in het leven van Hugo, weigerden. De Romeinen zouden zeggen: Nomen est omen. Ik geloof niet in de voorspellende waarde van een naam. Wel geloof ik dat Hugo de naam van zijn website niet zo maar heeft gekozen. Natuurlijk de Kibrahacha is de nationale boom van de Antillen en Venezuela. Maar Kibrahacha was ook het karakter van Hugo zelf.

Kibrahacha | Haarlem, 21 – II - 2008

Evenals iedere boom is ook de kibrahacha voorbeschikt door zijn overerfde DNA. Het hout van de boom is zo hard dat een bijl er op afstompt. Dat is iets anders dan de hardheid van een bikkel. De hardheid van de boom, is het resultaat van overleving. Traag groeiend, zuinig omgaand met het weinige water dat hij kan vinden. Diep wortelend in een bodem waar nauwelijks zoet water is. Geloid en gevormd door de eeuwige passaatwind. Een boom echter die prachtige bloemen voortbrengt.

Met deze website heeft Hugo enige vermaardheid gekregen. Bij verschillende gelegenheden heb ik dat gemerkt. Zoals bijvoorbeeld enige jaren geleden toen ik kennismakte met een mevrouw Abendenon. Bij een andere gelegenheid toen iemand net terug was van een bezoek aan de Antillen.

Jeugd

Hugo werd geboren op 14 juni 1948. Hij was de middelste van ons gezin. Gustaaf was de oudste, vier jaar ouder dan Hugo. Hij stierf aan de gevolgen van een nierziekte op 10 januari 1996. Ik ben de tweede en geboren in 1947. Gerard volgde in 1950 en Ingrid drie jaar later. In december hebben wij Henk, haar man, begraven. Moet ik nu blij zijn dat mijn moeder dit allemaal niet meer beseft?

Hugo werd gedoopt in Oosterbeek, waar oma woonde. Hij kreeg toen de namen Hugo Johan Karel. Karel als laatste toevoeging zodat de achternaam van oma voor altijd verbonden zou zijn met de familienaam van opa.

Tot aan de lagere school woonden wij in Heerlerheide. Samen gingen wij op onze rollers naar de kleuterschool. Een tocht van meer dan half uur. Die rollers, stappen in goed Nederlands, speelden ook een grote rol als onze neven uit Dordt kwamen logeren. Met Ruud, Eduard en Rob reden wij dan naar de Oranje Nassaumijn. Stoven van de helling naar beneden en gooiden wissels om op het rangeerterrein. Of we gingen met de bus naar Epen, waar wij pruimen en appels plukten.

Als vierjarige kwam Hugo voor het eerst in het ziekenhuis terecht. Twee jaar later nog eens. Toch wist niemand nog dat zijn DNA hem had voorgeprogrammeerd tot bijna tientallen opnames.

Toen mijn ouders terugkeerden van hun eerste bezoek aan Hugo in dat ziekenhuis, waren zij versteld van zijn fascinatie voor getallen. Hij wist hen onmiddellijk te vertellen hoeveel ramen een kamer had en hoeveel ruiten die ramen bevatten. Ook kon hij precies vertellen hoeveel spijlen zijn bed had.

We verhuisden vervolgens naar Heerlen. Eerst naar de Van Sonsbeekstraat, waar Ingrid werd geboren. En daarna, op mijn achtste verjaardag, naar de Vlotstraat. Guus en ik deelden een kamer, Hugo en Gerard een andere en Ingrid had haar eigen kamer.

Hugo en ik hadden op de lagere school een club. Gerard mocht daar ook wel aan mee doen. Met onze vrienden kwamen wij iedere woensdagmiddag bijeen op de zolder. Op zaterdag gingen wij naar padvinderij. Ook bouwden Hugo en ik aan een grote treinbaan. Ik deed de ontwerpen, zette de huisjes in elkaar, verzorgde het landschap en hij zorgde voor het technische gedeelte.

In zijn pubertijd kwam hij nog twee keer in het ziekenhuis terecht. De ene keer toen hij een valpartij uit zijn slaapkamerraam overleefde en kort daarna toen hij door een truck werd geschept. Littekens aan arm en lip hield hij er aan over.

In die jaren brachten wij de zomervakanties altijd in Frankrijk door. Hugo leerde daar het zonnige klimaat kennen en bleef er vervolgens zijn hele leven naar verlangen. Hugo sloot zijn middelbare school af met uitstekende cijfers. Hij ging vervolgens studeren aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Hij had een kamer op de Witte de Withstraat.

Ik was ondertussen getrouwd en vertrokken naar Indonesië. Hugo schreef ons trouw, bestelde onze boeken en bezocht ons in de zomer van 1969.

De zes jaren studiejaren in Rotterdam hebben Hugo verder gevormd. Simon en Garfunkel werden en bleven zijn muzikale helden. De film *A Clockward Orange* heeft zijn manier van kijken bepaald. In 1970 verscheen de novelle *Jonathan Seagull*. Hugo schreef ons daarover in dat zelfde jaar. Hij was geraakt door de filosofie van zeemeeuw Jonathan. Een vogel die ontdekte dat je in het leven niet naar iets toe moet werken maar dat het omgekeerd is: Het begint bij de ontdekking dat je al ergens bent aangekomen.

Hugo zal niet beseft hebben dat dit inzicht ook zijn bijzondere gave was. Een gave die slechts weinig mensen is gegeven. Het is de gave van de beeldhouwer. De gave om in het marmer contouren te ontdekken en het overtallige weg te hakken. Niet dat Hugo dat praktisch kon, want in dat opzicht had hij net zulke linkerhanden als vader. Voor pottenbakken of tekenen was hij niet in de wieg gelegd.

Familiegeschiedenis

Dat inzicht, die plaatsbepaling was naar mijn mening ook zijn drijfveer om familieverbanden op te sporen. Vader had hiervoor de basis gelegd. Toch duurde het enige tijd voordat Hugo die taak op zich nam. Want vader stierf in 1985 en Hugo's eerste versie verscheen in mei 1994. Terwijl vader mijlpalen, jaartallen verzamelde. Bouwde Hugo aan concepten, een soort rapportage systeem. Dat breidde hij steeds verder uit en perfectioneerde het. Wie tegenwoordig iets over Joodse families in de West wil weten, moet de website Kibrahacha raadplegen.

Foto's

Gewone mensen zoals ik maken kiekjes. Hugo maakte foto's. Een gave die de omgeving als uitgangspunt neemt, focus richt en daar het beeld uithakt. Dat te kunnen maakt het verschil in kwaliteit en originaliteit.

Zijn eerste grote serie foto's dateert uit 1968 – 1969. Hij was toen net in Rotterdam begonnen met zijn studie. Die serie was een indrukwekkende serie van allerlei voordeuren uit die stad.

In 1969 was hij zes weken bij ons op Java. Opnieuw maakte hij een groot aantal bijzondere foto's. Zij tonen een Indonesië dat nu niet meer bestaat. Zo snel is dat land veranderd.

Zijn beste foto's zijn echter van de Antillen en van zijn vele bezoeken aan de VS. Al deze foto's zijn als de bloemen van de kibrahacha.

Gedichten

Op de website staan ook zijn gedichten. Het zijn eigenlijk veel meer pensées. Opnieuw de kunst om uit een enorme brei van gedachten, al het overbodige weg te laten zodat alleen het essentiële overblijft.

Hij bundelde een aantal daarvan in twee boekjes. Lya illustreerde ze. In de afgelopen dagen hebben jullie verschillende van die pensées kunnen lezen.

Zij zijn ontstaan in een voortdurend gepijnigd lichaam. Zij getuigen naar zijn zoeken naar de zin van die lijdensweg. Zuinig met woorden, diepgravend maar vaak van onverwachte schoonheid. Zo als een kibrahacha getuigt van het raadsel en de schoonheid van de schepping, zo zijn Hugo's gedichten gelovig maar niet religieus.

Familie

In het huis aan de Witte Withstraat heeft hij Lya leren kennen. Ze trouwden in augustus 1974. Hugo ging werken bij een klein accountantskantoor in Rotterdam. Laurelien werd

geboren in 1976. Kort daarna vertrok het gezin naar de Antillen, waar Hugo een baan kreeg bij Ernst & Young. In 1979 werd Ravian op Aruba geboren.

Van Aruba verhuisde het gezin weer naar Curaçao, waar Hugo onder meer bij de Maduro en de Banco di Caribe werkte.

Ondertussen hield Hugo zijn gezondheidsklachten. De ziekenhuisbezoeken namen steeds meer in frequentie toe. Weinig mocht baten. Ook kreeg hij een conflict met zijn werkgever. Uiteindelijk keerde het gezin in 2002 naar Nederland terug. In het zelfde jaar kreeg ik ook problemen met mijn baas. Wij hebben elkaar in die jaren veel gesteund. Gelukkig vonden wij allebei nieuwe betrekkingen.

Hugo werkte sinds 2005 bij ICCO/ Kerk in Actie en was daar verantwoordelijk voor de administratie van het vele geld dat was ontvangen voor de slachtoffers van de tsunami ramp, de aardbevingen in Pakistan en Java. Dinsdag hebben zijn collega's hem herdacht in de kapel van het Landelijks Dienstencentrum van de Protestantse Kerk in Nederland. Vervolgens hebben vele daarvan het condoleance boek getekend. Daaruit blijkt hoe geliefd en gerespecteerd hij was.

Tot slot

Vandaag nemen wij afscheid van een bijzondere broer. Hij moest leven met een lichaam waar dokters zich stuk op beten. Hij zocht diep naar de bedoeling van dat bestaan. Met zijn foto's, met zijn gedichten en met nog zoveel meer, gaf hij ons allen zoveel mooie herinneringen. Zij zullen bloeien tot in lengte van jaren.

My friend
You may live by chance
But you die by choice
You can get a chance to make the right choice.

VAARWEL KIBRAHACHA